

OKRESNÁ PROKURATÚRA LEVICE
Šafárikova 7, 934 01 Levice 1

Číslo: 2 Pv 148/23/4402-14
EEČ: 2-31-15-2024

Levice 15.01.2024

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: prečin: porušovanie domovej slobody podľa § 194 odsek 1, odsek 2 písmeno b Trestného zákona
prečin: krádež podľa § 212 odsek 1 písmeno a Trestného zákona

Rozhodol: prokurátorka Okresnej prokuratúry Levice

Podľa § 215 odsek 1 písmeno f Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvineného:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX
miesto narodenia: XXXXX
rodné priezvisko: XXXXX
trvalé bydlisko: XXXXX
väzba: nie
mladistvý

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- prečin: porušovanie domovej slobody podľa § 194 odsek 1, odsek 2 písmeno b Trestného zákona štádium: dokonaný trestný čin
forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci
- prečin: krádež podľa § 212 odsek 1 písmeno a Trestného zákona štádium: dokonaný trestný čin
forma trestnej súčinnosti: spolupáchatel' podľa § 20 Trestného zákona

na tom skutkovom základe, že:

obvinený spolu s mal. XXXXX, nar. 30.04.2010, ktorý nie je trestne zodpovedný pre nedostatok veku, v čase približne od 17.00 hod do 17.14 hod dňa 23.03.2023 v obci XXXXX Domaša na ulici Dlhej číslo XXXXX bez súhlasu majiteľky nehnuteľnosti rodinného domu zapísaného na LV č. 528, obec XXXXX, k.ú. Domaša, patriacej XXXXX, trvalo bytom XXXXX Domaša, XXXXX prechodne bytom bez prihlásenia XXXXX Domaša, XXXXX, prekonalí oplotenie rodinného domu, následne vošli na dvor rodinného domu, prešli ku vchodovým dverám, kde najprv otvorili prvé neuzamknuté

dvere vedúce do domu, následne prekonalí uzamykací mechanizmus dverí vedúcich do domu takým spôsobom, že do nich tri krát obvinený kopol a potom vošli do priestorov domu, kde z obývacej izby a z detskej izby odcudzili kozmetiku, retiazky a náramky z bieleho kovu, finančnú hotovosť v sume 62,- CZK, pokladničku s nezisteným obsahom mincí, rôzne hračky, zapaľovače, hernú konzolu X-Box v. č. SN:607057224021, množstvo ďalších rôznych vecí, z miesta činu odišli, čím poškodenej XXXXX spôsobili škodu vo výške 405,90 Eur,

obvinený mladistvý, ktorý v čase činu neprekročil pätnásť rok veku, nedosiahol takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie.

Odôvodnenie:

Vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Leviciach odbor kriminálnej polície (ďalej len „vyšetrovateľ PZ“) uznesením č. ČVS: ORP-186/1-VYS-LV-2023 zo dňa 18.05.2023 podľa § 206 odsek 1 Trestného poriadku vzniesol obvinenie ml. XXXXX za prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona v súbehu s prečinom krádeže podľa § 212 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Následne prokurátor zmenil právnu kvalifikáciu skutku na prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona v súbehu s prečinom krádeže podľa § 212 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona z dôvodu, že obvinený spáchal skutok s osobou, ktorá je pre nedostatok veku trestne nezodpovedná, čiže v tomto prípade ide len o zdanlivé spolupáchateľstvo.

V rámci vykonaného skráteného vyšetrovania boli k uvedenému skutku vypočúť svedkovia XXXXX, Kevin Kovacs, XXXXX, XXXXX, poškodená XXXXX, obvinený ml. XXXXX, bol zabezpečený znalecký posudok XXXXX znalkyne z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých a tiež bol zabezpečené listinné dôkazy najmä zápisnica o vydaní vecí, zápisnica o obhliadke miesta činu a výpis z LV č. 528. Na základe vykonaného dokazovania bolo preukázané, že vyššie uvedený skutok, pre ktorý bolo ml. XXXXX vznesené obvinenie sa stal, má znaky prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona v súbehu s prečinom krádeže podľa § 212 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a z jeho spáchania je dôvodne podozrivý obvinený spolu s jeho bratom, ktorý pre nedostatok veku nie je trestnoprávne zodpovedný.

Podľa § 22 odsek 1 Trestného zákona kto v čase spáchania činu inak trestného nedovršil štrnásť rok svojho veku, nie je trestne zodpovedný.

Podľa § 94 odsek 1 Trestného zákona osoba, ktorá v čase spáchania trestného činu dovršila štrnásť rok a neprekročila osemnásť rok svojho veku, sa považuje za mladistvú.

Podľa § 94 odsek 2 Trestného zákona ak táto hlava neobsahuje osobitné ustanovenia, použijú sa na mladistvého ostatné ustanovenia tohto zákona.

Podľa § 95 odsek 1 Trestného zákona mladistvý mladší ako pätnásť rokov, ktorý v čase spáchania činu nedosiahol takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný.

Podľa § 2 odsek 10 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 odsek 12 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 215 odsek 1 písmeno f) Trestného poriadku prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak obvinený mladistvý, ktorý v čase činu neprekročil pätnásť rok veku, nedosiahol takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie.

Podľa § 337 Trestného poriadku v konaní proti mladistvému treba čo najdôkladnejšie zistiť aj stupeň rozumového a mravného vývoja mladistvého, jeho povahu, pomery a prostredie, v ktorom žil a bol vychovávaný, jeho správanie pred spáchaním činu, z ktorého je obvinený, a po ňom a iné okolnosti dôležité pre voľbu prostriedkov vhodných na jeho nápravu, najmä na posúdenie, či má byť nariadená ochranná výchova mladistvého. Zisťovanie pomerov mladistvého sa uloží aj orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a obci.

Podľa § 338 Trestného poriadku u mladistvého, ktorý v čase činu neprekročil pätnásť rok svojho veku, treba vždy skúmať, či bol spôsobilý rozpoznať protiprávnosť činu a či bol spôsobilý ovládať svoje konanie.

Vzhľadom na skutočnosť, že obvinený ml. mal v čase spáchania skutku dňa 23.03.2023 tesne dovŕšených 14 rokov, bolo potrebné v zmysle vyššie citovaných ustanovení osobitne skúmať úroveň jeho rozumového a mravného vývoja. Do konania bola pribratá znalkyňa z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých XXXXX. Znalkyňa vyšetrila obvineného ml. dňa 07.11.2023. Zo záverov znaleckého posudku č. 74/2023 vyplýva, že rozumový a mravný vývoj mladistvého zaostáva v porovnaní s jeho fyzickým vekom. Jeho mentálny vek možno odhadnúť na cca 12 rokov. Jeho intelektová úroveň je celkovo v rámci subnormy. Ide o osobnosť pubertálnu, zúženú, nezrelú. Kontakt s realitou narušený, nízka mentálny výkon, známky poškodenia CNS. Nie je citlivý voči morálnym problémom, v spôsobe života uprednostňuje vlastné záujmy, v prispôsobivosti odmietavý. Zlá sociabilita.

Zo správy Reedukačného centra Čerenčany vyplýva, že obvinený mladistvý je v školskom roku 2023/24 žiakom 9. ročníka. V súčasnosti je v adaptačnej fáze. Jeho správanie je v súlade so školským poriadkom. Nie konfliktný. Pôsobí skôr introvertne, utiahnuto, žiadnym spôsobom sa nepresadzuje. Má veľmi slabé vedomosti neprislúchajúce jeho veku a ročníku, v ktorom sa nachádza. Proces reedukácia má na neho pozitívny vplyv.

Zo správy obce XXXXX vyplýva, že voči obvinenému mladistvému neevidujú žiaden priestupok ani žiadne sťažnosti.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny XXXXX vyplýva, že ml. XXXXX pochádza zo vzťahu rodičov XXXXX a XXXXX. Otec mu zomrel v roku marci 2023. V škole je disciplinovaný a obľúbený. V roku 2011 bol hospitalizovaný v PN Kremnica. V júni 2023 matka opäť vyhľadala detského psychiatra, má medikamentóznou liečbu. S obvineným ml. bol uskutočnený výchovný pohovor dňa 07.06.2023. Obvinený mladistvý fajčí, má skúsenosti s požívaním alkoholických nápojov. Úrad podal návrh na Okresný súd XXXXX na uloženie výchovného opatrenia za účelom zabezpečenia odbornej pomoci najdlhšie na 6 mesiacov. Obvinený bol umiestnený do zariadenia dňa 20.09.2023.

Zo správy Okresného úradu XXXXX odbor všeobecnej vnútornej správy vyplýva, že obvinený mladistvý sa dňa 14.09.2020 dopustil poškodenia cudzej veci, dňa 16.06.2022 sa dopustil drobnej krádeže a dňa 07.10.2022 sa dopustil taktiež drobnej krádeže, avšak z dôvodu nedostatku veku pre vyvodenie priestupkovej zodpovednosti okresný úrad uvedené veci záznamom odložil.

Z odpisu Registra trestov SR a Výpisu z ústrednej evidencie priestupkov Ministerstva vnútra SR vyplýva, že obvinený ml. nebol doposiaľ súdne trestaný, ani priestupkovo postihnutý.

V zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 22 odsek 1 Trestného zákona zákonodarca, až na výnimku v súvislosti so spáchaním trestného činu sexuálneho zneužívania podľa § 201 Trestného zákona, spája následky v podobe vyvodenia trestnoprávnej zodpovednosti u fyzickej osoby, ktorá v čase spáchania skutku dovŕšila 14. rok veku. S odkazom na znenie ustanovenia § 136 Trestného zákona trestnú zodpovednosť zakladajú činy, ktoré fyzická osoba spácha najskôr v deň, ktorý nasleduje po dni jej 14. narodenín. Trestný zákon ďalej osobitným spôsobom upravuje trestnú zodpovednosť fyzických osôb, ktoré v čase spáchania trestného činu dovŕšili 14. rok veku a neprekročili 18. rok svojho veku a označuje ich za mladistvé (§ 94 odsek 1 Trestného zákona). Stanovenie najskoršieho veku pre vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti má síce rýdzo právny charakter, avšak úzko súvisí s rozumovou a mravnou vyspelosťou, ktorá sa u priemerného zdravého jedinca vo veku 14 rokov predpokladá na takej úrovni, ktorá zakladá jeho schopnosť adekvátne rozpoznať protiprávnosť činu a ovládať svoje konanie (rozumová a vôľová zložka).

S prihliadnutím na skutočnosť, že osoba vo veku 14 rokov je stále vo vývoji a prebieha u nej proces dospievania, ktorý je u každého jednotlivca individuálny a závisí od mnohých vnútorných faktorov (genetické, organické anomálie) a vonkajších faktorov (výchovné prostredie a sociálne interakcie), zákonodarca

na túto skutočnosť reflektuje zavedením tzv. podmienenej (relatívnej) trestnoprávnej zodpovednosti (príčetnosti) a obligatónym skúmaním rozumovej a mravnej vyspelosti u osoby, ktorá v čase skutku dovŕšila 14. rok veku a neprekročila 15. rok veku v kontexte následného posúdenia možnosti rozpoznať protiprávnosť činu a ovládať svoje konanie. V prípade, že sa niektoré z uvedených faktorov u konkrétneho jedinca uplatnia výraznejšie, dochádza k narušeniu plynulosti vývoja, čo môže vyústiť až do zníženej sociálnej adaptácie, porúch správania a prípadne až do protispoločenského správania vo forme páchania priestupkov alebo trestných činov. Pri skúmaní rozumovej vyspelosti je predmetom skúmania intelektuálna úroveň jedinca a schopnosť jeho myslenia, kým pri skúmaní mravnej vyspelosti je predmetom miera osvojenia si spoločenských noriem a hodnôt a vytváranie si vlastného hodnotového systému na pozadí všeobecne platných spoločenských noriem a pravidiel, a to s ohľadom na obvyklú úroveň vyspelosti u priemerného zdravého jedinca vo veku 14 – 15 rokov. Pri tzv. podmienenej trestnej zodpovednosti je potrebné posudzovať úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti osobitne vo vzťahu k ovládacej a rozpoznávacej zložke.

Posúdenie stupňa rozumového a mravného vývoja mladistvého medzi 14. a 15. rokom veku spadá do kompetencie znalca psychológa. Jeho úlohou je na pozadí odborného vyšetrenia stanoviť rozumový a mravný vývoj jedinca a porovnať ho so stupňom, aký dosahuje priemerný zdravý jedinec v jeho veku. Znalecký posudok a podporne i ďalšie zabezpečené dôkazy týkajúce sa pomerov mladistvého v kontexte skutku, ktorý spáchal, tvoria vo svojom súhrne podklad pre prijatie právneho záveru o jeho schopnosti rozpoznať protiprávnosť činu alebo ovládať svoje konanie. Nedostatok niektorej zo zložiek podmienenej zodpovednosti nemusí byť nevyhnutne prejavom duševnej poruchy, poprípade až v zmysle nepríčetnosti v čase skutku (tzv. absolútna príčetnosť). Duševná porucha sa posudzuje samostatne znalcom psychiatrom spravidla v prípade, ak primárne vyšetrenie znalcom psychológom odôvodní jej možnú existenciu.

Po zhodnotení dôkazov jednotlivo a vo svojom súhrne som dospela k záveru, že obvinený ml. v čase spáchania skutku nedosiahol takú úroveň rozumového a mravného vývoja, aby si uvedomil, že koná proti normám spoločnosti v rozsahu, aký dosahujú jeho vrstovníci. Na podklade záverov psychologického znaleckého posudku možno konštatovať, že rozumový vývoj obvineného ml. sa nachádza pod úrovňou populačnej normy. Jeho osobnosť je nezrelá so zlou sociabilitou, zúžená, kontakt s realitou narušený, nízka úroveň mentálneho vývoja, známky poškodenia CNS, šablónovité myslenie. Je ľahko ovplyvniteľný a zväbiteľný. Rozumový a mravný vývoj mladistvého zaostáva v porovnaní s jeho fyzickým vekom. Jeho mentálny vek možno odhadnúť na cca 12 rokov. Nedostatočná úroveň jeho rozumovej a mravnej vyspelosti podporne vyplýva aj zo zabezpečených správ týkajúcich sa jeho pomerov. Pochádza z málo podnetného prostredia, je vychovávaný matkou, nepodlieha adekvátnej kontrole, absentuje u neho povzbudenie a usmernenie. Jeho správanie v čase skutku možno charakterizovať ako pudové a nezrelé bez uvedomovania si ďalších následkov. Obvinený mladistvý síce mohol ovládať svoje konanie, avšak pod vplyvom nedostatočnej úrovne rozumovej a mravnej vyspelosti nemohol rozpoznať jeho protiprávnosť. Okolnosti v čase skutku v ňom vyvolali príležitosť konať pudovo, nepremyslene, okamžite uspokojiť svoje potreby za súčasného zlyhania racionálnej kontroly a prekročenia spoločensky platných morálnych a mravných pravidiel, ktoré nemá osvojené ani

zvnútornené. Takýto druh správania mu je vlastný a prirodzený na pozadí jednak oneskoreného vývoja ako aj málo podnetného prostredia, v ktorom vyrastá a ktoré ho ovplyvňuje. Obvinený mladistvý nemá doposiaľ skúsenosť s následkami svojho správania v podobe uloženej sankcie či trestu. Nedostatok rozpoznávacej zložky podmienenej trestnej zodpovednosti je v zmysle § 215 odsek 1 písmeno f) Trestného poriadku obligatónym dôvodom pre zastavenie trestného stíhania.

Je tiež nutné upozorniť na fakt, že podmienená trestná zodpovednosť sa objektívne viaže na čas spáchania skutku, nie na čas psychologického vyšetrenia obvineného mladistvého, ktoré sa uskutočnilo dňa 07.11.2023, t. j. až po takmer po 8 mesiacoch od spáchania skutku. Vzhľadom na charakter oneskoreného vývoja osobnosti obvineného mladistvého však možno logicky dospieť k záveru, že znalcom konštatovaná znížená úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti oproti populačnej norme nemohla v čase spáchania dosahovať inú, resp. vyššiu úroveň oproti úrovni v čase vyšetrenia. Naopak, s prihliadnutím na štruktúru osobnosti možno predpokladať, že úroveň jeho rozumovej a mravnej vyspelosti bola v čase spáchania skutku ešte nižšia.

S poukazom na vyššie uvedené dôkazy, ich hodnotenie jednotlivo i vo svojom súhrne a citované ustanovenia som rozhodla v zmysle výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, do troch pracovných dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Tr. por.)

Mgr. Monika Mrázová
poverená výkonom funkcie
námestníčky okresného prokurátora